

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Barta Béla ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Barbalics Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen biztosítási jutalék megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. szeptember 23. napján kelt 27.G.40.373/2011/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezését a perköltségre is kiterjedően megváltoztatja, a felperes keresetét az elismert 1.069.488 (egymillió-hatvankilencezer-négyszáznyolcvannyolc) forintot meghaladóan elutasítja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül 393.230 (háromszázkilencvenháromezer-kettőszázharminc) forint elsőfokú perköltséget fizessen meg az alperesnek, valamint a Magyar Államnak leletezés terhe mellett 132.800 (százharminckettőezer-nyolcszáz) forint le nem rótt illetéket.

A Fővárosi Ítéltábla kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 558.500 (ötszázötvennyolcezer-öt száz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

... és a biztosítási alkuszi tevékenységet folytató alperes 2002. január 1. napján megbízási szerződést kötött, mely szerint az alperes teljesítési segédjeként ... biztosítási szerződést közvetít. A megbízási szerződés szerint a megbízottat a szerződés-kötési és az ügyfélápolási munka után javadalmazás illeti meg. A követői (ápolási) jutalékokra a megbízott a szerződéses jogviszony alatt jogosult minden általa közvetített szerződés tekintetében.

A felek és ... szóbeli szerződése alapján a megbízási szerződésbe ... helyébe 2002. július 1. napjától kezdődően a felperesi betéti társaság lépett, akinek kültagja ..., beltagja a felesége, ...né volt.

Az alperes és ... 2003. október 1. napján „egyedi megállapodást” kötött „speciális vezetői feladatok ellátására”, melynek alapján ... feladata volt az alperes gondozásában levő teljes biztosítási állomány ápolási munkájának koordinálása, az intervenciós folyamat megszervezése, ellenőrzése.

A 1.2 pont szerint a fenti folyamatokért ... egy személyben felelős, és ezért a megbízási szerződésben foglalt javadalmazási rendszeren túl, külön juttatásra jogosult: 155.000 Ft garantált jutalék és az alperes egységben mért teljesítménye után egységenként 55 Ft jutalék, melyet havonta állományápolási díjként kell kifizetni. Ez a megállapodás a megbízási szerződés 1.3. számú mellékleteként lépett életbe. 2007. február 15. napjáig ... látta el a megbízási szerződéssel kapcsolatos feladatokat, a javadalmazást a felperes részére folyósította az alperes. A felperes ily módon a megbízási szerződés alapján három jogcímen folyósított a felperesnek: szerzési jutalékként, saját állomány követési jutalékaként és állományápolási díjként.

A felperesi betéti társaság tagjai között a házassági életközösség 2007. február 25-én megszakadt, ezt követően ... nem végezte el a felperes nevében az 1.3. számú mellékletben írt állományápolási munkát.

A felperes az alperes kimutatása alapján a „saját egységek utáni jutalék”-ot megkapta a 2007. esztendőben, azonban állományápolási díjat nem kapott. Reklamációjára az alperes közölte, hogy a felperes állományápolás tevékenységet nem végzett, ezért nem jogosult e tevékenység után díj felvételére. Ezt követően az alperes 2007. december 16. napján kelt levelében tájékoztatta a felperest, hogy a megbízási szerződés inaktivitás miatt megszűnt, mivel a felperes egy üzleti félév alatt a B2 besoroláshoz tartozó teljesítmény 10 %-át nem érte el.

A felperes keresetében 4.882.267 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a megbízási szerződés alapján a ki nem fizetett saját állomány után járó követői jutalék jogcímén, másodlagosan kártérítés jogcímén kérte megítélni ezen összeget.

Az eljárás során a felperes 2010. március 26. napján megtartott tárgyaláson keresetének jogalapját a 2007. év után járó, a megbízási szerződés 1.3. mellékletében meghatározott állományápolási díjban jelölte meg, kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy saját állomány utáni kifizetést nem követel. Összezszerűségben is módosította keresetét és 7.043.415 forint tőke és ezen összeg 2007. december 17. napjától a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A felperes másodlagos keresetében a Ptk. 318. §-ára alapítottnan kártérítés jogcímén kérte az alperest a fenti összeg megfizetésére kötelezni.

Az alperes a felperesi követelésből 1.069.488 forint összeget és kamatait elismert a 2007. január és február hónapokra járó állományápolási díjként, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy a megbízási szerződésben vállalt tevékenységet a felperes nevében ... látta el, azonban a felperesi tagok között a házassági életközösség megszakadt és ezt követően ... az állományápolást nem végezte, így módon a felperes követett el szerződésszegést. Álláspontja szerint teljesítés hiányában megbízási díj nem illeti meg a felperest.

Az elsőfokú bíróság 2011. szeptember 23. napján kelt 27.G.40.373/2011/6. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 7.043.415 forint tőkét és ezen összeg után 2007. december 17. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév utolsó napján érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, továbbá 653.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a NAV felhívására az államnak 129.600 forint eljárási illetéket. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az ítélet 1.069.488 forint tőke és járulékaik tekintetében előzetesen végrehajtható.

Határozatát azzal indokolta, hogy a felek megbízási szerződéses kapcsolatban álltak, melynek alapján a felperes biztosítási szerződések közvetítésére, az alperes pedig jutalék fizetésére vállalt kötelezettséget. Az alperes maga is elismerte, hogy 2007 februárjáig a felperes részére fizetési kötelezettsége állt fenn, erre tekintettel 2007. január-február hónapokra 1.069.488 forint összegben fizetési kötelezettségét elismerte.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szerződés a követő jutalékokkal kapcsolatosan úgy rendelkezik, hogy megbízott csak fennálló szerződéses viszony alapján kaphat jutalékot. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek között a szerződéses kapcsolat 2007. december 16-ig fennállt és a felperes 2007 áprilisától kezdődően jogfenntartó nyilatkozattal küldte meg részszámláit az alperesnek, aki ezekre nem tett észrevételt.

Kifejtette, hogy az alperes az állományápolási jutalék kifizetését megtagadta, ezzel szerződést segezt és a felperesnek kárt is okozott. A felperes a módosított kereseti kérelmében meghatározott követelésének összegszerűségét az alperes által készített kimutatás alapján jelölte meg, ezért az elsőfokú bíróság összegszerűség tekintetében nem tartott szükségesnek bizonyítást.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, és elsődlegesen az első fokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetét az elismert 1.069.488 forint és járulékait meghaladó részben elutasítani kérte. Másodlagosan az első fokú határozat hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára kötelezését kérte. Előadta, hogy a felek közötti megbízási szerződés alapján szerződéskötési és állományápolási díjra tarthatott igényt a megbízott. Kifejtette, hogy a megbízási szerződés alapján a tevékenységet ...nek kellett személyesen ellátnia és a felperes többletjutaléka állományápolási díj címén csak addig tarthatott igényt, amíg e tevékenységet ... elvégezte.

Jutaléka a megbízott kizárólag akkor tarthatott igényt, ha állományápolási tevékenységét folyamatosan ellátta, a szerződés nem átalánydíjas volt. Téves azon

felperesi állítás, hogy a szerződés hatálya alatt az alperes köteles az állományápolási díjat a felperesnek megfizetni.

Kiemelte, az eljárás során bizonyítást nyert, hogy ... végezte az állományápolási munkát 2002. és 2007. február 25-e között, a felperesi társaság 2007. február 25. napját követően nem látott el állományápolási tevékenységet, ezért a felperest az állományápolási díj nem illette meg.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú határozat helybenhagyását kérte. Előadta, hogy kizárólag a megbízási szerződés 1.3. számú melléklete alapján járó állományápolási díjat követeli az alperestől.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

A Ptk. 474.§ (1) bekezdésében szabályozott megbízási szerződés alapján a megbízott köteles a rábízott ügyet ellátni. A 475.§ (1) bekezdés értelmében a megbízott személyesen köteles eljárni, más személy közreműködését csak akkor veheti igénybe, ha ehhez a megbízó hozzájárult, vagy ha a megbízási jellegével együtt jár. A megbízó a 478.§ (1) bekezdése szerint díj fizetésére köteles.

A fellebbezés elbírálása körében mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperes keresete milyen követelés megfizetésére irányult.

A rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan az alperes és ... között 2002. január 1-jén megkötött megbízási szerződés alapján - amelybe utóbb az érintettek megállapodása folytán megbízottként a felperesi társaság belépett - a felperes biztosításközvetítői tevékenységet végzett, amelyért a szerződés értelmében kötés, valamint követési (ápolási) jutalék illette meg díjként (ún. saját egység utáni díj).

Az alperes és ... között 2003. október 1-jén megkötött megállapodás alapján - melybe a felek egybehangzó szóbeli előadásából megállapíthatóan az érintettek megállapodása alapján a felperes megbízottként utóbb ugyancsak belépett és amely megállapodás 1.3. számú mellékletként az eredeti megállapodás részévé vált - a felperes az alperesi alkusz cég teljes szerződésállománya ápolásával kapcsolatos feladatokat is tartozott ellátni az ehhez szükséges speciális szakértelemmel, képzettséggel rendelkező ... kültag útján, amely tevékenység után állományápolási díj illette meg (a teljes alperesi állománnyal kapcsolatos ápolási díj). Tehát a perbeli megbízási szerződés alapján felperes az ún. saját egység utáni kötés és ápolási jutalékokra, valamint a teljes alperesi állománnyal kapcsolatos állományápolási díjra volt jogosult.

A felperes eredeti keresetében a saját állománnyal kapcsolatos követői díj iránti követelést érvényesített. Utóbb - a 2010. március 26-i tárgyaláson - úgy nyilatkozott, hogy a 2007 évre eső állományápolási díjat követeli, a saját egység után kifizetést nem igényel. Ezt követően 2010. július 13-án előterjesztett keresetmódosítás tartalmából kétséget kizáróan megállapíthatóan a kereset a felek közötti megbízási szerződés 1.3. számú melléklete - a 2003. október 1-i megállapodás - szerinti, a

teljes alperesi állománnyal kapcsolatos állományápolási díj megfizetésére irányult elsődlegesen a szerződés teljesítése, másodlagosan kártérítés jogcímén. Mindezekre tekintettel az állapítható meg, hogy a per tárgyát a 2003. október 1-jei megállapodásból eredő állományápolási díj iránti igény képezte.

A szerződés teljesítése címén előterjesztett kereseti kérelem körében annak volt jelentősége, megállapítható-e, hogy a teljes alperesi állománnyal kapcsolatos ápolási díjigény alapjául szolgáló feladatokat a felperes 2007 márciusa után is ellátta, vagy sem.

A rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperes részéről ezeket a feladatokat ... kültag 2007 márciusától nem látta el és a felperesi társaság ezt a tevékenységet más személy útján sem végezte el, egyebekben nem is végezhetette a feladatok sajátos jellegéből eredően, a teljesítéshez szükséges ismeretek, információk, egyéb feltételek hiányában. Ebből következően teljesítés címén a felperes nem tarthat igényt a díjra a Ptk. 277.§-ában, továbbá 474. § (1) bekezdésében és 478. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel.

Az alperes terhére a kártérítési felelősséget megalapozó jogellenes felróható magatartás sem volt megállapítható. Az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra az álláspontra ítélete indokolásában, hogy az alperes az állományápolási „jutalék” kifizetésének megtagadásával szerződésszegést követett el, amivel kárt okozott, mert teljesítés hiányában az alperes 2007 márciusától jogszerűen tagadta meg a teljes alperesi állomány ápolásával kapcsolatos feladatokért járó állományápolási díj kifizetését.

A rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan a 2006. december 31-ig terjedő időszakra nézve az alperes állományápolási díj fizetési kötelezettségének eleget tett, így erre az időszakra fizetési kötelezettség nem terheli.

Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a felperes keresetét az alperesi elismerést meghaladó összegben is megalapozottnak találta.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és az alperes által elismert összeget meghaladóan a keresetet elutasította.

Az első fokú ítélet megváltoztatása eredményeként a felperes csupán 15 %-ban, az alperes pedig 85%-ban lett pernyertes, ezért a felek által nem vitatott, az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított mértékű ügyvédi munkadíj 70% [85%- 15%]-ának, 457.100 Ft-nak megfizetésére köteles a felperes. A felperes által előterjesztett legmagasabb kereseti kérelem 7.043.415 forint megfizetésére irányult, ezután összesen 425.800 forint eljárási illetéket kellett volna lerónia. Az illetékből az alperes terhén marad 15%, vagyis 63.870 forint, és a felperes terhén marad 85%, vagyis 361.930 forint. A felperes eredeti keresetlevelén 293.000 Ft eljárási illetéket lerótt, a felemelt kereset után a további 132.800 forint illetéket nem róta le (az elsőfokú bíróság ennek összegét tévesen jelölte meg 129.600 forintban).

Ezért a Fővárosi Ítéltábla a fizetendő perköltséget is ennek megfelelően változtatta meg azzal, hogy $457.100 - 63.870 = 393.230$ forint elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte a felperest az alperes javára, és a felperes által le nem rótt 132.800 forint összegű eljárási illeték megfizetésére is kötelezte a felperest, leletezés terhe mellett.

Az alperes fellebbezése teljes egészében eredményre vezetett. Az alperes fellebbezésén 358.500 forint összegű fellebbezési illetéket lerótt. Ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes - a 32/2003 (VIII. 22) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alkalmazásával az elvégzett ügyvédi tevékenységre figyelemmel, 200.000 forint összegben megállapított, az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló - másodfokú perköltségének megfizetésére, hozzászámítva a felperes terhén maradó fellebbezési illetéket is.

Budapest, 2012. április 17.

. Felker László s. k.,

mb. tanácselnök

Dr. Csányi Terézia Katalin s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró